

O odvaze zkoušet nové výukové metody s Michaelou Kotkovou Strítěskou

8.9.2026 - Zuzana Paulusová | Univerzita Pardubice

Případové studie, storytelling, týmové projekty nebo digitální technologie. To je jen zlomek nástrojů, které do výuky zařazuje docentka Michaela Kotková Strítěská z Fakulty ekonomicko-správní. Energii, kterou do práce vkládá, oceňují nejen studenti, ale i rektor, který jí udělil cenu za zavádění moderních výukových metod, které efektivně propojují teorii s praxí.

Vaši výuku ocenil rektor UPCE. Co to říká o tom, kam se výuka na UPCE posouvá?

Měla jsem radost, že si někdo všiml energie, kterou do výuky a práce se studenty vkládám. Zároveň jsem však cítila velkou pokoru. Nemám pocit, že dělám něco výjimečného. Řídím se tím, co považuji za správné, a beru to jako potvrzení přístupu ke studentům, který buduje bezpečné, otevřené a diskusní prostředí. Využívání moderních metod a nástrojů v něm není cílem, ale prostředkem ke zvýšení kvality a k rozvoji nejen kritického, ale i kreativního myšlení. Je to pro mě znamení, že se Fakulta ekonomicko-správní i celá UPCE posouvá k méně frontálnímu výkladu, k většímu partnerství se studenty a k odvaze zkoušet nové. Zároveň je to závazek v tomto přístupu pokračovat a sdílet, co funguje.

Co vás ke změně formátu výuky vedlo?

Můj styl výuky vychází z toho, jak to cítím. Prošla jsem vzdělávacím systémem, kde se hodně memorovalo a souvislosti se málo propojovaly. Kreativita a komunikace byly často upozaděné. Věděla jsem, že takto učit nechci. Potřebuji se studenty mluvit, ne mluvit na ně. Chci, aby se učili přemýšlet, tvořit a obhájit výsledek své práce. Proto kombinuji různé metody výuky, ne kvůli trendům. Dává mi to smysl a současně vidím posun ve znalostech i dovednostech studentů.

Co znamená moderní metoda ve výuce - jde spíš o techniky, prostředí nebo vztah ke studentům?

Začíná to lidmi a atmosférou v učebně. Je důležité vytvořit bezpečné prostředí, prosazovat dialog místo monologu a klást cílené otázky. Pak se mění i moje role. Jsem mentorem, který otázkami otevírá prostor a pomáhá studentům vystavět a obhájit vlastní názory a řešení. Teprve potom přicházejí na řadu techniky a nástroje. Případové studie, storytelling, týmové projekty nebo digitální technologie pomáhají vtáhnout studenty do děje a přenést teorii do praktických situací. Osvojování potřebných znalostí a dovedností je daleko přirozenější. A to pro praxi potřebují.

Jak se buduje bezpečné prostředí a partnerský dialogický vztah?

Na začátku si naši spolupráci přesně popíšeme. Zdůrazním, že nesouhlas míří na myšlenku, ne na člověka, a že každý má právo se zeptat a přispět do diskuse. Ujišťuji je, že chyba není ostuda, ale součást učení. Vydat se špatnou cestou může být často nejrychlejší způsob, jak najít tu správnou. Někdy navíc nejde o jedinou správnou odpověď. V odpovědném managementu záleží na kontextu a na tom, jakým postupem ke správnému řešení dojít. Učím studenty zvažovat více variant a zvolit tu s nejmenším negativním dopadem na společnost i planetu.

Není to ale jen o vás, záleží i na ochotě studentů...

Ano, průběh výuky ovlivňuji já i oni. Větší odvahu komunikovat jim dodá například týmová práce, pak nesou zodpovědnost za výsledek společně. Pomáhá pracovat i s příklady, které jsou jim blízké, a nechat jim volbu při výběru tématu i role v týmu.

„Vyhořela“ někdy vaše metoda?

Jistě. Někdy přijdu s „perfektním“ plánem a realita je úplně jinde. Opírám se o komentáře z hodnocení výuky, u každého předmětu jich mám desítky a jsou to cenné signály, co funguje a co je třeba upravit. Když aktivita nevyjde, příště zkrátím čas, zpřesním instrukce, nahradím ji jinou. Občas mě překvapí, jak dobře jsou některé úkoly přijímány.

Stává se často, že třída mlčí?

To se děje hlavně na začátku semestru. Každá skupina studentů je jiná a první ročníky bývají zdrženlivější. Na velkou diskusi nespěchám. Dávám čas na přemýšlení, pak pracujeme ve dvojicích nebo trojicích, a nakonec ve větší skupině.

Jak rozmluvíte i ty nejtišší hlasy?

Takovým často pomůže, když nemusí mluvit sami za sebe, ale právě za tým. Cíleně studenty oslovuji s ujištěním, že každý názor je pro debatu důležitý, a pomohu myšlenku rozvinout doplňující otázkou.

Jakým způsobem v hodinách propojujete teorii s praxí?

Teorii vždy doplňuji o reálné úkoly, které z ní vycházejí. Třeba v Podnikových inovacích studenti řeší inovaci konkrétního produktu či procesu, identifikují problém zákazníka. Nejprve pojmenují potřebu zákazníka, pak formulují nápady, vytvoří jednoduchý prototyp a ověřují zájem na trhu. V Malém a středním podnikání staví business plán pro firmu, kterou by jednou opravdu rádi založili. Končíme vždy obhajobou, ideálně před lidmi z praxe, aby studenti slyšeli i pohled „zvenku“. Důležitá je i reflexe – co fungovalo a proč, co by příště udělali jinak, jak si rozdělili role. Tím se hezky propojí teorie, kritické uvažování i kreativita. A studenti i studentky získají pocit, že to, co dělají ve škole, má přímý přesah do praxe.

Které konkrétní aktivity studenty nejvíc vtáhnou - a co se díky nim naučí „navíc“?

Dávám otevřenější zadání projektů a nechávám týmy, ať si samy zvolí téma i formu výstupu. Když pracují na něčem, co je jim blízké, roste energie i kvalita. V týmu se vždycky potkají různé silné stránky. Někdo je silnější v analýze dat, jiný ve vizualizaci, další v argumentaci. Díky tomu se učí rozdělit si role, dávat si konkrétní zpětnou vazbu a obhájit řešení před ostatními. Ještě lépe fungují úkoly, kde vzniká viditelný výstup pro někoho skutečného, například pro konkrétní firmu či organizaci. Soutěže jako Hackathon nebo Sociální nápad, kde studenti přímo spolupracují s lidmi z praxe, je během jediného dne dokážou posunout výrazně vpřed, a to jak v myšlení, tak ve způsobu práce.

Když učíte jinak, hodnotíte taky jinak?

U projektové výuky je klíčová průběžná zpětná vazba. Společně s kolegy zařazuji pracovní prezentace s průběžnými výsledky, aby bylo možné ladit směr včas, ne až ve finále. Díky tomu studenti nejen přemýšlejí, ale i tvoří a vidí nápady svých kolegů. Když to jejich počty dovolí, končíme předmět ústním kolokviem. Je to odborná diskuse, která propojí témata kurzu a ověří porozumění v souvislostech.

Co s příchodem AI a rychlé digitalizace pozorujete na studentech - a jak s tím didakticky

pracujete?

Všechno se zrychluje a pozornost je vzácnější. Všímám si toho i u sebe, když jsem posluchačem na přednáškách. Proto vědomě pracuji s tempem a dynamikou hodiny. Střídám formáty, krátká videa a příběhy z praxe prokládám diskusí a čtením delších případových studií. Často zapojuji studenty přímo do průběhu semináře. Sami připravují příklady z praxe, otázky do diskuse i jednoduché kvízy. Digitální technologie беру jako nástroj. Samy o sobě kvalitu výuky nezvednou ani nesníží, záleží na tom, jak s nimi pracujeme.

Jak hlídáte, aby technologie nezvítězily nad pozorností a dialogem, ale učení pomáhaly?

Jsem ráda, když studenti technologie používají, pokud je dovedou k lepšímu výsledku. U AI je důležitá transparentnost. Studenti mají uvést, jak a k čemu ji při zpracování použili. Zadáání je třeba postavit tak, aby nešla vyřešit třemi prompty. Požadovat od studentů vlastní příklady, práci s daty, obhajobu postupu a krátkou reflexi. Je fér dodat, že to klade vyšší nároky i na nás pedagogy. Musíme pečlivě promýšlet cíle, jasná kritéria a počítat s poskytováním kvalitní zpětné vazby.

Ovlivňuje moderní výuku i samotný prostor?

Prostor je pro mě bonus, ne nutná podmínka. Moderní učebny se snadno přestavitelným sezením, dobrou viditelností a akustikou umí udělat velký rozdíl. Stejně jako ve firmách pomáhá kreativní prostředí uvolnit atmosféru a podpořit otevřený dialog. Když studenti sedí v dlouhých řadách, hůř se v týmu spolupracuje. Pak pomohou jasně nastavené podmínky spolupráce.

TEXT Zuzana Paulusová : FOTO Martina Floriánová

Tento text vyšel v exkluzivním vydání časopisu Univerzity Pardubice MY UPCE, vydání č. 117 z května 2026, v tištěné i on-line podobě.

<https://www.upce.cz/odvaha-zkousej-nove>